

NÉMETH CSABA

nemeth--csaba@freemail.hu

doktorandusz hallgató (Debreceni Egyetem Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola, Történelmi
Doktori Program)

Györgyey László tevékenysége az Osztrák-Magyar Monarchia diplomáciai testületében

László Györgyey's activities in the diplomatic corps
of the Austro-Hungarian Monarchy

ABSTRACT

László Györgyey (originally called Táfler) was born in 1864 in Pest, a member of the fourth generation of a Jewish merchant family of Moravian descent, who settled in Hungary and found his vocation in the diplomatic service of the foreign missions of the Austro-Hungarian Monarchy. After serving as consul in several countries on behalf of the Common Foreign Office, he was taken over by Hungary after the dissolution of the Monarchy, where he worked for several years as ambassador extraordinary and minister plenipotentiary. In recognition of his diplomatic activities, which were always of a high standard and carried out with a refined diplomatic flair, he received numerous state honours from the leaders of the countries where he served and from the monarch of the Monarchy. In 1922, he was forced to retire under rather undignified circumstances, citing redundancies, after which he tried to find useful employment in Hungarian political life. He was a member of the István Tisza Society until the end of his life and was a regular visitor to legitimist events. He died unmarried in 1944, with no descendants by blood. He had only one daughter, whom he adopted as an adult.

KEYWORDS

Ministry of Foreign Affairs, Diplomatic Service, Consul, Minister Plenipotentiary, Ambassador Extraordinary

DOI 10.14232/belv.2023.3.4

<https://doi.org/10.14232/belv.2023.3.4>

Cikkre való hivatkozás / How to cite this article:

Németh Csaba (2023): Györgyey László tevékenysége az Osztrák-Magyar Monarchia diplomáciai testületében. *Belvedere Meridionale* vol. 35. no. 3. pp 45–58.

ISSN 1419-0222 (print)

ISSN 2064-5929 (online, pdf)

(Creative Commons) Nevezd meg! – Így add tovább! 4.0 (CC BY-SA 4.0)

(Creative Commons) Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0)

www.belvedere-meridionale.hu

BEVEZETÉS

Az Osztrák-Magyar Monarchia diplomáciai testületének tagjait a Bécsben működő Keleti Akadémia – későbbi nevén Konzuli Akadémia – képezte, ahol több világnyelv és számos tudományág magas szintű ismeretének elsajátítása mellett a különleges hivatástudat kialakítása jelentette a képzés gerincét. A Monarchia diplomatái és külügyi tisztviselői az osztrák hivatalnok valamennyi jellegzetes tulajdonságát egyesítették magukban: rendíthetetlen kötelességtudat, feltétlen diszkréció, erős önértzet, előzékenység és tiszteletteljes érintkezési formák jellemezték őket. A hűséges szolgálatért cserébe a ranglétra különböző fokozatain elhelyezkedő tisztviselők megfelelő anyagi és társadalmi megbecsülésben részesültek. A hadsereg tisztikara mellett a külügyminisztérium szolgálatában álló diplomáciai kar rendelkezett a legnagyobb társadalmi presztízzsel.¹

Jelen tanulmány a Monarchia diplomáciai testületében szolgálatot teljesítő magyar tisztviselő, Györgyey László életútját mutatja be, aki egy Magyarországon megtelepedett zsidó kereskedőcsalád – eredeti nevén Táfler – negyedik nemzedékének kikeresztelkedett tagjaként elsősorban azzal vívott ki magának társadalmi megbecsülést és elismerést, hogy a Monarchia külügyi szerveinek kötelékében több évtizeden át számos országban teljesített konzuli szolgálatot, majd az önálló magyar államiság megteremtését követően néhány évig rendkívüli követként és meghatalmazott miniszterként dolgozott. A téma feldolgozása azért is időszerű, mivel Györgyey László külügyi tevékenysége eddig kívül esett a történelmi kutatások köréből. A tanulmány egy nagyobb kutatás részét képezi, amely „Egy sikeres zsidó integrációs kísérlet: a Táfler/Györgyey család a polgári kor Magyarországon” című doktori disszertáció elkészítését szolgálja.

¹ Mária Terézia 1784-ben Bécsben Keleti akadémia névvel intézetet alapított, melynek növendékei az előírt tanfolyam elvégzése után mint konzulok nyertek alkalmazást, leginkább Keleten. Ezt az intézetet 1898-ban újjászervezték s ekkor kapta a Cs. és kir. konzuli akadémia nevet. Révai Nagy Lexikona, 12. kötet, 10.; A témáról lásd részletesen: GOLUCHOWSKI 1904.; JOUKOVA 2002.; LUGMAYR 1981.; PFUSTERSCHMID-HARDTENSTEIN 1989. 122–195.; RATHKOLB 2005.; WEISS 1839.; Az Osztrák-Magyar Monarchia diplomáciai testületében alkalmazott személyekről: ENGELBERT 2017.; Jahrbuch des k.u.k. auswärtigen Dienstes, Wien 1897–1918.; SOMOGYI 2017.

CSALÁDI HÁTTÉR

A morvaországi származású Táfler család tagjai a 18–19. század fordulóján vándoroltak be Magyarországra, ahol kezdetben a Pest környéki falvakban és városokban telepedtek le. Az izraelita felekezeti anyakönyvekből tudjuk, hogy a család egyik tagja, Táfler Franz Rafael 1775-ben született a morvaországi Austerlitzben (Slavkov u brna), majd 1865-ben 90 éves korában halt meg Ócsán.² Rafael és családjának ócsai jelenlétéről az 1828. évi adóösszeírások is tanúskodnak,³ ahogyan a Táflerek maglódi ágáról is innen ered legkorábbi tudomásunk.⁴ Feltehetően Rafael testvére lehetett Györgyey László dédapja, Koloman, aki Maglódon élt családjával. Felesége nevét nem ismerjük, azt azonban tudjuk, hogy a házasságukból öt gyermek született,⁵ köztük Györgyey László nagyapja, Illés, aki 1806-ban jött a világra Maglódon, majd 52 éves korában 1858-ban hunyt el pesti kereskedőként.⁶ Felesége a szintén maglódi születésű Valatin Leonora volt, aki 1888-ban 83 éves korában távozott az élők sorából.⁷ Házasságukból 14 gyermek született,⁸ köztük Györgyey László édesapja, Adolf, aki 1832. június 10-én látta meg a napvilágot Maglódon.⁹ A családi hagyományokat követve kereskedelmi tevékenységgel alapozta meg vagyonát, amit később ipari vállalkozásokba, pénzintézetekbe és földbirtokvásárlásba fektetett. Építési vállalkozóként részt vett a Kassa-Oderbergi Vasút megépítésében.¹⁰ Igazgatósági tagja volt a Pesti Biztosító Intézetnek,¹¹ a Pest Lipótvárosi Takarékpénztárnak,¹² az Első Magyar Sztearin Gyertya és Szappangyártó Vállalatnak,¹³ valamint az Első Pesti Gyapjúfonó Részvénytársaságnak.¹⁴ Egy időben a Kőbányai Gözféglagyár elnöki teendőit is ellátta.¹⁵ Pest megyében Tápiógyörgyén, Tápiószelén és Farmoson, Jász-Nagykun Szolnok megyében Pusztakürtön vásárolt birtokot.¹⁶ Már pesti lakos volt, amikor 1858. december 26-án feleségül vette tornyai Schosberger Amáliát,¹⁷ tornyai Schosberger Simon Vilmos és Sachs Regina 20 éves hajadon lányát.¹⁸ A Schosberger család férfitagjai amellest, hogy dúsgazdag kereskedők voltak, azzal szereztek igazán nagy hírnevet maguknak, hogy az első nemesi és bárói címmel kitüntetett izraelita vallású személyekké váltak Magyarországon. Simon Vilmos 1863-ban kapta meg

² MNL OL: A3483-X 5329-219/5. Israelitische Kirche, Kirchengemeinde Dabas, Sterberegister 1850–1885. 11.

³ MNL OL: W216-N 26. Pest-Pilis-Solt vármegye 108, 31. jpg.

⁴ MNL OL: W216-N 26. Pest-Pilis-Solt vármegye 89, 12. jpg.

⁵ Geni.com. <https://www.geni.com/people/Kolomann-Tafler/6000000019045211367>. Hozzáférés: 2022.12.20. 18:12.

⁶ MNL OL: A3570-X 5522-423/43. Israelitische Kirche, Kirchengemeinde Pest, Sterberegister 1851–1860, 281.

⁷ Napi Hírek. *Pesti Hírlap* 10. (1888. december 10.) 340. sz. 7.

⁸ Geni.com. <https://www.geni.com/people/Illes-Tafler/6000000019045211362>. Hozzáférés: 2022.12.20. 17:10.

⁹ HU BFL VII. 2.e 01728 1876. A gyámhatóság részére 1884. június 21-én elküldött haláleset felvétel.

¹⁰ Kassa-oderbergi vasút. *Vasúti és Közlekedési Közlöny* 4. (1873. július 10.) 28. sz. 221.

¹¹ Magyar Compass 3. (1875.) 232.

¹² Nyílt-tér. *Budapesti Közlöny* 6. (1872. március 20.) 65. sz. 521.

¹³ Adress-Kalender von Pest Ofen und Alt-Ofen, 1871 und 1872. 231.

¹⁴ Adress-Kalender von Pest Ofen und Alt-Ofen, 1871 und 1872. 231.

¹⁵ Kőbányai Gözféglagyár. *Ellenőr* 9. (1877. május 29.) 175. sz. 4.

¹⁶ BOROVSKY 1910. 141.; RUBINEK 1897. 51.

¹⁷ MNL OL: A3567-X5522-423/28. Israelitische Kirche, Kirchengemeinde Pest, Heiratsregister 1851–1866, 74.

¹⁸ Necrolog. *Pesti Napló* 27. (1876. november 13.) 271. sz. 2.

az uralkodótól „tornyai” előnévvel felruházva a nemesi címet.¹⁹ Az Adolf és Amália házasságából született hét gyermek közül négyen éltek meg a felnőttkort: Illés, Miklós, László és Irma.²⁰ A tápiógyörgyei birtokközpontból eredendően 1881-ben Adolf és testvérei, E. Kálmán, valamint Antal gyermekeikkel együtt „Györgyei”-re változtatták nevüket.²¹ 1906-ban belügyminisztériumi rendelet engedélyezte a családtagok számára az „y” végződés használatát.²²

IFJÚKORI ÉVEI, TANULMÁNYAI

Györgyey László 1864. február 8-án született Pesten.²³ A család ekkor a Landstrasse 14. szám alatti házban lakhatott,²⁴ amelynek 1867-ben történt eladása után,²⁵ előbb a Hochstrasse 15. szám alá,²⁶ majd a Palating utca 10. szám alá költözhetett, mely ingatlanokban az édesapa üzlete is bejegyzésre került.²⁷ 1880-tól a család az V. kerület Nádor utca 11. szám alatt rendezte be otthonát,²⁸ ami ezután a szülők haláláig nem változott.²⁹ A nyári hónapokat ugyanakkor Tápiógyörgyén tölthették, ahol a családi kastély 1892-ben bekövetkezett felépítéséig a birtok eredeti tulajdonosától megvásárolt Bencsik-kúria szolgált otthonul.³⁰

Történetünk főhőse középiskolai tanulmányait 1873-ban Pesten, a Kegyes Tanítórendiek Főgimnáziumában kezdte jeles tanulmányi eredménnyel,³¹ majd az V. osztály befejezése után a budapesti Evangélikus Gimnáziumban folytatta, ahol 1880-ban végezte el a nyolcadik osztályt.³² 1881-től Ladislaus Györgyei néven a Bécsben működő Keleti Akadémia növendéke lett,³³ ahol 1888. november 12-én sikeresen letette a konzuli gyakornokvizsgát.³⁴ Tanulmányi évei alatt, 1884-ben veszítette el édesapját, aki többek között óriási földbirtok vagyont hagyott

¹⁹ Az irodalomban mindig nagy hangsúlyt kapott, hogy az első izraelita vallású nemesi, illetve az első izraelita vallású bárói cím birtokosai a Schosbergerek voltak. Az 1783-óta Pesten élő, Nyitra megyéből beköltözött Lázár 1801-ben kapott toleranciát. Az 1833-ban már itt született legkisebb fia, Simon Vilmos 1863-ban kapott nemesi címet tornyai predikátummal. 1890-ben Simon Vilmos legidősebb fia, Zsigmond kapott bárói címet, majd 1907-ben az akkor már elhalt öcs, Henrik fiai is (Lajos és Rezső) bárói címet kaptak. KÖVÉR 2002. 47–52.

²⁰ Geni.com. <https://www.geni.com/people/Adolf-Gy%C3%B6rgyei/6000000019044512909>. Hozzáférés: 2022.12.20. 16:22.

²¹ Névváltoztatások. A Hon 19. (1881. június 8.) 156. sz. 2.; A Hon 19. (1881. június 27.) 175. sz. 2.

²² 113957/905 számú belügyminiszteri leirat; A névváltoztatásról lásd: KARÁDY – KOZMA 2002.

²³ MNL OL: A3559-X5522-423/6. Israelitische Kirche, Kirchengemeinde Pest, Geburtsregister 1863–1864. 89.

²⁴ HU BFL IV. 1305 0959/1864. Táfler Adolfnak a városi tanácshoz 1864-ben benyújtott kérelme, amelyben a Landstrasse 14. szám alatti házának díszkapu építéséhez kért engedélyt; Pester Lloyd-Kalender, 1865. 76.

²⁵ HU BFL XV.37.c 445-24226. Tulajdoni lap. A Landstrasse 14. szám alatti épületet 1867-ben Schiefner Gyula ügyvéd vette meg 140.000 Ft-ért.

²⁶ Adress-Kalender von Pest, Ofen und Alt Ofen, 1871. 549.

²⁷ Adress-Kalender von Pest, Ofen und Alt Ofen, 1878. 453.

²⁸ Budapesti cím- és lakjegyzék, 1880–1881. 272.

²⁹ HU BFL VII. 184. 1885 0617. 1885-ben Weinmann Fülöp által kiállított közjegyzői okirat, amely arról tanúskodik, hogy Györgyei László özvegyen maradt édesanyjával és ifjabb fiútestvérével, Miklóssal a Nádor utca 11. lakója volt.

³⁰ BIHARI – KUCZA 2014. 52–53.; JÓZSA 1996. 275–278.; BOROVSKY 1910. 141.

³¹ *Iskolai értesítők*, Budapest - Kegyes Tanítórendiek Főgimnáziuma, 1873. 17.; 1877. 84.

³² *Iskolai értesítők*, Budapest - Evangélikus Gimnázium, 1878. 10.; 1880. 60.

³³ GOLUCHOWSKI 1904. 97.

³⁴ ENGELBERT 2017. 305–306.

utódaira.³⁵ Ennek ismeretében nem meglepő, hogy Györgyey László foglalkozásaként több helyen a „földbirtokos” kifejezés szerepel, miközben lakóhelye ez idő tájt Bécsben a Favoritenstrasse 15. szám alatt volt.³⁶ 1885-ben, 21 éves korában döntött úgy, hogy kikeresztelkedik és a római katolikus egyház tagja lesz.³⁷

KATONAI SZOLGÁLATA

Mielőtt Györgyey László külképviseleti munkájának bővebb tárgyalásába kezdenénk, röviden arról is meg kell emlékeznünk, hogy fő hivatásával párhuzamosan katonai kötelezettségének is eleget kellett tennie, ami az egyéves önkéntes tanfolyam elvégzésével elérhető tartalékos tiszti rangfokozat megszerzésében nyilvánult meg. Ezzel nem csak mentességet nyert a hároméves katonai szolgálat alól, de a tiszti ranggal járó társadalmi presztízsből is részesedett.³⁸ Tiszti rangfokozatának megszerzése 1889-ben történt, amikor tartalékos hadnaggyá avatták.³⁹ Kezdetben a közös hadsereg 4. számú huszárezredének állományában vették nyilvántartásba, ahonnan 1890-ben az 5. számú Radetzky huszárezred tartalékába vezényelték.⁴⁰ Innen 1894-ben a magyar királyi debreceni 2. számú honvédhuszárezred tartalékába irányították.⁴¹ Ezek után 1898-ban szolgálaton kívüli viszonyba helyezték.⁴² Végül 1918-ban mint szolgálaton kívüli tartalékos tisztet főhadnaggyá léptették elő.⁴³

A DIPLOMÁCIAI KARRIER

Györgyey Lászlót 1890-ben a Monarchia külügyminisztere konzuli növendékké nevezte ki.⁴⁴ Első megbízatását 1890. január 21-én nyerte el, amikor mint konzuli gyakornokot az önkormányzat által delegált bécsi kerületi bíróságon alkalmazásba vették. Ezt követően 1890. december 1-én a Bécsi Kereskedelmi Bírósághoz osztották be, majd 1891. május 16-án a Bécsi Kereskedelmi és Iparkamarához rendelték. Első külképviseleti szolgálati helye a londoni főkonzulátus volt, ahová 1892. február 2-án nyert kiküldetést.⁴⁵ Az elkövetkező évben, 1893. október 5-én a külügyminiszter előterjesztését elfogadva az uralkodó alkonzullá nevezte ki.⁴⁶

³⁵ Halálozások. *Fővárosi Lapok* 21. (1884. június 17.) 141. sz. 921.

³⁶ HU BFL VII.184. 1888 0537. Weinmann Fülöp közjegyző iratai.

³⁷ ENGELBERT 2017. 305–306.

³⁸ HAJDÚ 1987. 74–85.

³⁹ ENGELBERT 2017. 305–306.

⁴⁰ *Budapesti Közlöny* 24. (1890. január 21.) 16. sz. 2.

⁴¹ *Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára - Személyes Ügyek* 21. (1894. december 30.) 53. sz. 288.

⁴² *Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára - Személyes Ügyek* 25. (1898. október 24.) 45. sz. 210.

⁴³ *Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára - Személyes Ügyek* 45. (1918. szeptember 7.) 127. sz. 3679.

⁴⁴ *Kinevezések. Budapesti Hírlap* 10. (1890. január 29.) 28. sz. 11.

⁴⁵ ENGELBERT 2017. 305–306.

⁴⁶ *Budapesti Közlöny* 27. (1893. október 27.) 249. sz. 1.

Londoni megbízatása azonban nem tartott sokáig, mivel 1893. november 9-én áthelyezték Belgrádba. Ez után 1895. április 18-án a plovdivi konzulátushoz vezényelték, majd 1895. július 24-én visszatért Belgrádba. Az ott végzett munkája elismeréseként kapta első kitüntetését, amikor az uralkodó engedélyezte számára a királyi szerb IV. osztályú Takova-rend átvételét.⁴⁷ Belgrádból Jászvásárba vezetett az útja, ahová 1897. február 25-én kapott kinevezést.⁴⁸ Itteni megbízatása alatt, 1898-ban veszítette el édesanyját, aki a fővárosi társas élet egyik nagyon kedvelt és nagy jótékonyágáról ismert tagja volt.⁴⁹ Jászvásárban végzett tevékenysége során újabb kitüntetést kapott, miután az uralkodó engedélyezte számára a Románia csillaga rend lovagkeresztjének elfogadását.⁵⁰ 1898-ban gyakori áthelyezések tarkították diplomáciai pályafutását. Előbb április 5-én ismét a plovdivi konzulátushoz vezényelték, majd július 29-én áthelyezték Galatba, ahonnan november 6-án az alexandriai konzulátushoz osztották be.⁵¹ Itt sem maradhatott sokáig, mivel 1899. december 4-én a berlini főkonzulátushoz rendelték.⁵² A német fővárosban végzett szolgálata alatt az uralkodó 1900. május 1-én a Ferenc József rend lovagkeresztjével tüntette ki,⁵³ majd 1900. szeptember 1-én konzullá léptette elő.⁵⁴ Berlini kinevezését gyakorta ideiglenes megbízatások szabdalták. Előbb 1903. december 18-tól 24-ig Hamburgba küldték, majd 1904. július 2-től október 5-ig Nizzába helyezték. Végül a belgiumi főkonzul szabadságolása miatt,⁵⁵ 1904. október 8-tól 1905. május 5-ig Antwerpenbe irányították.⁵⁶ Ez utóbbi szolgálati helyének egyik különleges emléke az Ady Endrével folytatott levelezése.⁵⁷ Innen származik az a tudósítás is, amely némi bepillantást enged a külképviseletek protokolláris feladatainak ellátásába: „A múlt hét szerdáján a belgiumi osztrák-magyar központi segítőegyesület az antwerpeni Theatre Royalban díszelőadást rendezett,

⁴⁷ *Budapesti Közlöny* 31. (1897. július 16.) 161. sz. 1.; A Takovo-rend (máshol Takova-rend) a Szerb Fejedelemség első kitüntetése volt, melyet 1865-ben, az Oszmán Birodalom ellen indított második szerb felkelés (mely Takovoból indult) 50. évfordulója alkalmából alapítottak. A Pallas Nagy Lexikona (1897.) 15. kötet, 894.

⁴⁸ ENGELBERT 2017. 305–306.

⁴⁹ Halálozás. *Pesti Hírlap* 20. (1898. január 30.) 30. sz. 9.

⁵⁰ Idegen rendjelek. *Magyar Nemzet* 18. (1899. november 12.) 313. sz. 6.; A „Románia csillaga rend” Románia legmagasabb szintű állami kitüntetése, amit I. Károly román király alapította 1877. május 10-én. A Pallas Nagy Lexikona (1897.) 14. kötet, 668.

⁵¹ ENGELBERT 2017. 305–306.

⁵² ENGELBERT 2017. 305–306.

⁵³ Hivatalos rész. *Budapesti Közlöny* 34. (1900. május 11.) 108. sz. 1.; A „Ferenc József rend” Ferenc József császár és király által trónra lépésének első évfordulóján, 1849. december 2-án alapított, az Osztrák Császárság, majd az Osztrák-Magyar Monarchia magas állami kitüntetése volt. A Pallas Nagy Lexikona (1894.) 7. kötet, 119.

⁵⁴ A berlini új osztrák-magyar főkonzul. *Magyarország* 8. (1901. április 23.) 96. sz. 4.

⁵⁵ *Pénzügyi Közlöny* 32. (1905. február 20.) 6. sz. 159.

⁵⁶ Deusch, ENGELBERT, 2017, 305–306.

⁵⁷ Ady valamilyen ügyes-bajos dolgában kereshette fel Györgyeit, aki nem tudta fogadni őt, ezért levelében kért elnézést tőle: „Igen sajnáltam, hogy Nizzában nem lehetett alkalmam Kegyedet láthatni; ép[!] elutazásom előtt annyi mindenféle dolgom volt, hogy nem jutottam hozzá szíves látogatását viszonzozhatni – egyébiránt a nizzai konzulátus titkárat megbízta, hogy ez irányban mentsem ki Kegyednél. Értem, hogy nem ismerve a körülményeket, „föhláborodásának” adott kifejezést, de most remélem, hogy az adott felvilágosítások után, belátandja, hogy csupán a Nizzáról való elutazással járó készülődések etc okozták, hogy nem lehetett időt találnom Kegyeddal találkozhatni. Én hivatalban mindenkit fogadni szoktam, különö[s] készséggel szoktam pedig honfitársaim rendelkezésére állani – ohajtanám, hogy erről alkalma legyen a jövőben személyesen meggyőződhetni. Anvers, [1904.] okt. 13. Teljes tisztelettel: Györgyei László.” Györgyei László – Ady Endrének. <http://mek.oszk.hu/05500/05565/html/al0166.html>. Hozzáférés: 2023.02.05. 11:55.

mely egyike volt a szezon legfényesebb ünnepeinek. Verdi »Aidá«-ját hozták színre kitűnő előadásban. Az osztrákok és magyarok ünnepei mindenkor nagy közönséget vonzanak s most is összegyűlt az antwerpeni társaság színe-java; s a színház vesztibüljét virágsátorra változtatták át, melynek közepét osztrák, magyar és belga zászlóktól körülvéve I. Ferenc József és Lipót királyok szoborképe foglalta el. Az ünnepség lényét fölöttébb emelte, hogy Brüsszelből átjött az ünnepélyre az osztrák-magyar követség is teljes képvisellel. Megjelent az ünnepségen többek között Györgyei László osztrák-magyar konzul...»⁵⁸ A híradásokból azt is megtudhatjuk, hogy a Berlinben töltött évei alatt sokat tett a magyar egyesületek egységének megteremtéséért, ami elsősorban a kint élő magyarok közötti viszály elcsendesítését szolgálta.⁵⁹ Berlinben végzett munkáját a Porosz királyi korona-rend III. osztályának kitüntetésével köszönték meg.⁶⁰

Azzal egy időben, hogy 1906. április 12-én Puscariu Junius addigi alexandriai konzult Kijevbe helyezték,⁶¹ Györgyey Lászlót bízták meg az afrikai ország konzulátusának vezetésével.⁶² Tevékenységének összetettségét és kiterjedését jól érzékelteti a hatáskörébe tartozó területek felsorolása. Az alexandriai kormányzóság mellett hozzá tartoztak a Behera, Menufié és Garbiek mundírségek. Az alexandriai konzulátságtól függő hivatalok voltak továbbá: alkonzulság Manszúraban (Dachalich és Sarkié mundírségek), Konzulság Kairóban (Kairó és Szuakim kormányzóságok, illetve Ghize, Gazluibe, Fajum és Beni Szuef mundírségek, valamint a katonai határkerület Asszuánnal és wadi Halfával).⁶³ Az itt végzett szolgálata során az uralkodó 1908. november 30-án a Vaskorona Lovagrend III. osztályú kitüntetését adományozta számára.⁶⁴

Diplomáciai pályafutásának újabb állomása a milánói konzulátus volt, amelynek élére 1909. május 8-án nevezték ki. Itteni tevékenysége alatt 1910. március 20-án II. osztályú főkonzullá léptették elő.⁶⁵ Ekkoriban a milánói konzulátus hivatali területéhez tartoztak Miláno, Pavia, Cremona, Como, Bergamo, Brescia, Sondrio, Mantua, Piacenza és Novara tartományok.⁶⁶ A híradások alapján Györgyey László kifinomult diplomáciai érzékkel látta el a feladatát. Megnyilvánulásai a nemzetek közötti növekvő feszültségek ellenére is a béke megtartását szolgálták. Ezek a kedvező tulajdonságai tükröződtek vissza a melegnanoi ütközet helyszínén 1913. június 8-án megtartott megemlékezésen,⁶⁷ ahol az elesett olasz, osztrák,

⁵⁸ Osztrák-magyar ünnep Antwerpenben. *Hazánk* 12. (1905. január 17.) 15. sz. 9.

⁵⁹ Berliini séták. *Magyar Nemzet* 25. (1906. január 11.) 9. sz. 1.

⁶⁰ Hivatalos rész. *Budapesti Közlöny* 41. (1907. január 17.) 14. sz. 1.; A „Porosz királyi korona-rend” II. Vilmos német császár által 1901. január 18-án a porosz királyság 200 éves fennállása emlékére alapított állami kitüntetés volt. Révai Nagy Lexikona (1922.) 15. kötet, 596.

⁶¹ *Budapesti Közlöny* 40. (1906. május 4.) 105. sz. 1.

⁶² ENGELBERT 2017. 305–306.

⁶³ A kairói konzulátus alárendelt hivatalai. *Budapesti Közlöny* 43. (1909. február 14.) 36. sz. 12.

⁶⁴ A valóságos konzuli fogalmazói és irodai hivatalnokok állományában. *Magyarország* 15. (1908. december 3.) 289. sz. 8.; A Vaskorona Rendet eredetileg I. Napóleon alapította 1805-ben olasz királlyá váló koronázása alkalmából. Míután az osztrák császárság visszaszerezte olasz tartományait, I. Ferenc 1816-ban a kitüntetést Osztrák Császári Vaskorona Rend néven, bizonyos változtatásokkal az osztrák érdemrendek közé sorolta. In: MOLNÁR 1972. 807.; A témáról bővebben ld. Pallas Nagy Lexikona (1897.) 16. kötet, 706.

⁶⁵ ENGELBERT 2017. 305–306.

⁶⁶ *Budapesti Közlöny* 45. (1911. január 22.) 18. sz. 11.

⁶⁷ A melegnanoi ütközet az 1859. évi osztrák-olasz háború eseménye volt.

magyar és francia katonák emléke előtt tisztelegve, ünnepi beszédében a régi ellentétek megszűnéséről és a sírok fölött támadt béke fontosságáról szolt. A magyar hírlapírók szerint a sokaság a főkonzult és a Monarchiát élte s a milánói lapok – köztük első helyen a később Monarchia ellen lázító *Corriere dela Sera* – lelkes tudósításokban emlékeztek meg a testvéri ünnepéről.⁶⁸ A béke kinyilvánítását szolgálta az olasz és osztrák labdarúgó válogatottak között 1914. január 12-én Milánóban megrendezett mérkőzésen való megjelenése is, amelynek előestéjén a városi tanács által rendezett fogadáson vett részt, ahol a kerületi kormánybiztos a két nemzet közötti barátságról beszélt.⁶⁹ Györgyey László jellemét dicsérte a „Világ” tudósítója is, aki szerint Milánó népe különös tiszteletet tanúsított iránta: „Hogy a múlt hónapok osztrákellenes izgatása e folyton forrongó város csöcselékjét soha és semminemű kihágásra rá nem vehette és a franciák szította irredentizmus, itt, ahol az osztrák uralom nem hagyott kedvező emlékeket soha komolyabb mérveket nem ölthetett; ezt bizony jórészt ennek a csöndes és finom öregúrnak köszönhetjük. Györgyey főkonzul nem excellál hazafias frázisok hangoztatásában, de halk lépte és csöndes mosolya többet ér el a francia képviselőt minden izgágáskodásánál.”⁷⁰ Milánói megbízatásának a két ország közötti hadiállapot beállta vetett végét. Miután Olaszország 1915. május 23-án hadat üzent az Osztrák-Magyar Monarchiának, a diplomáciai testület tagjaként Györgyey László is kénytelen volt elhagyni szolgálati helyét. A Milánóból történő távozása után az alábbiakban nyilatkozott ottani tapasztalatairól: „Hatásköröm egész Lombardiára kiterjedt. Milanóban körülbelül 1200, Lombardiában összesen 4000 osztrák és magyar állampolgár tartózkodott. Márciustól kezdve már túl voltunk terhelve munkával. Azelőtt alig állítottunk ki ötven útlevelet, most százával jöttek fel hozzánk a passzusokért.”⁷¹

Hazatérése után, az uralkodó Györgyey Lászlót 1915. augusztus 8-án első osztályú főkonzullá léptette elő, majd a külügyminisztérium 1915. december 10-én belgrádi képviselőjének nevezte ki.⁷² Itteni feladatokról az alábbiakban nyilatkozott: „Hivatalos összeköttetést tartok fenn a külügyminisztérium és a katonai hatóság között. De azért is vagyok itt, hogy megvédjem honfitársaink (magyar és osztrák) és a neutrális államok alattvalóinak érdekeit.” Györgyey László ugyanakkor tagja volt annak a bizottságnak is, amely a belgrádi múzeumokat és archívumokat leltározta.⁷³ Az itt végzett munkája során az uralkodó 1916. február 17-én a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta számára.⁷⁴ Nem sokkal később, 1916. május 8. és június 23. között a külügyminisztériumhoz rendelték, majd a következő évben, 1917-ben Luganóba küldték, ahol 1919. február 14-ig teljesített követi szolgálatot.⁷⁵ Itt vehette át az utolsó uralkodói kitüntetését, a Ferenc József-rend középkeresztjéhez tartozó hadiékítménnyel ellátott csillagdiszt, amit 1918. augusztus 22-én a háborúban

⁶⁸ Emlékezés. *Az Újság* 14. (1916. június 8.) 159. sz. 12.

⁶⁹ Labdarúgók és a politika. *Az Est* 5. (1914. január 13.) 11. sz. 13.

⁷⁰ Il compte giusto. *Világ* 6. (1915. január 30.) 30. sz. 8.

⁷¹ Milánói főkonzulunk elmondja a hadüzenet előtti tapasztalatait. *Az Est* 6. (1915. június 2.) 154. sz. 2.

⁷² ENGELBERT 2017. 305–306.

⁷³ Szerbia és Belgrád kormányzóinál. *Az Est* 7. (1916. június 2.) 33. sz. 3.

⁷⁴ Milánói főkonzulunk elmondja a hadüzenet előtti tapasztalatait. *Pesti Napló* 67. (1916. február 25.) 56. sz. 4.; A „Lipót-rend” polgári és katonai kitüntetés volt, amelyet I. Ferenc osztrák császár és magyar király alapított 1808-ban édesapja, II. Lipót tiszteletére. A Pallas Nagy Lexikona (1895.) 11. kötet, 549.

⁷⁵ ENGELBERT 2017. 305–306.

teljesített kitűnő szolgálatainak jutalmazásaként kapott.⁷⁶ Már a fegyverszünet megkötése után kérte fel a honvédelmi miniszter, hogy eszközölje ki az olasz kormánytól a hadifoglyok hazaszállításának érdekében összeállított magyar bizottság fogadását.⁷⁷ A Monarchia felbomlását követően a magyar állam vette át, amely rendkívüli követté és meghatalmazott miniszterre nevezte ki.⁷⁸ Ebben a minőségében vezette 1920-ban Rómába azt a gazdasági szakbizottságot, amelynek az export-import ügyekben folytatott megbeszélések kezdeményezése volt a feladata.⁷⁹

Györgyey László 1922-ben még csak 58 éves volt, amikor „létszámapasztás” végrehajtása miatt nyugállományba helyezték.⁸⁰ A méltatlannak tűnő eljárást a budapesti lapok is szóvá tették, szándékos politikai eljárást gyanítva a döntés mögött: „Györgyey László közel harminc évig szolgált a külügyminisztériumban. A régi monarchia diplomáciai karának egyik kitűnősége volt. Sok súlyos, nehéz helyen teljesített szolgálatot, mindenkor meglepő sikerrel és eredménnyel. [...] Ezek után természetesen mindenkit csodálkozás tölt el, hogy Györgyeyt azon a címen, hogy a létszámot apasztani kell, nyugdíjba küldik. Aki ismeri a szellemet, amely most a külügyminisztériumot áthatja, igen jól tudja, mi rejlik e nyugdíjazás mögött. Hisz Kánya meghatalmazott miniszter már a királynak Budaörsig való előnyomulása alkalmával is megmutatta, milyen mesteri módon tud szakítani a régi »liberális« múlttal, melynek egész karrierjét, egész pályafutását köszönheti és mily könnyűszerrel adja be derekát az új kurzusnak.”⁸¹ Kényszer nyugdíjazásában közrejátszhatott valós legitimizmusa, amit az ilyesféle körökkel való kapcsolatai alátámasztanak.⁸²

Györgyey László 1890–1922 között végezte diplomáciai szolgálatát az Osztrák-Magyar Monarchia, majd a Magyar Külügyminisztérium megbízásából. Felettesei látszólag meg lehettek elégedve a munkájával, hiszen a szolgálati ideje alatt szépen lépkedett előre a ranglétrán: előbb alkonzullá, majd konzullá, később II. osztályú főkonzullá, végül I. osztályúvá léptették elő, illetve az összeomlás után rendkívüli követnek, meghatalmazott miniszternek nevezték ki. Az előbbi feltételezést támasztja alá az érdemeinek elismeréseként kapott kitérítések sokasága, ahogyan a munkáját méltató – már idézett – újságcikkek is. A külügyi tevékenysége sikerességének megítélésével kapcsolatosan mégis felmerülhet némi kétely a szolgálati helyek gyakori változtatása miatt. Az említett 32 év alatt ugyanis 16 helyszínen teljesített külügyi szolgálatot. Ez önmagában véve rendkívül gazdag és változatos képet nyújt a diplomáciai karrierjéről. Azonban a rendelkezésekre álló forrásokból a legtöbb esetben nem derül ki, hogy miféle indokok álltak az áthelyezések háttérében? Miért nem tarthatott hosszabb ideig a szolgálati megbízások többsége? Ennek megválaszolása a téma további kutatására adhat ösztönzést.

⁷⁶ *Budapesti Közlöny* 52. (1918. szeptember 14.) 209. sz. 2.

⁷⁷ Olaszországi hadifoglyaink hazaszállítása. *Pesti Hírlap* 41. (1919. január 8.) 7. sz. 8.

⁷⁸ ENGELBERT 2017. 305–306.

⁷⁹ Hazajött a magyar delegáció Rómából. *Az Újság* 18. (1920. szeptember 15.) 218. sz. 5.

⁸⁰ A külügyminisztériumból jelentik. *Szózat* 4. (1922. augusztus 9.) 181. sz. 8.

⁸¹ Györgyey László. *Az Újság* 20. (1922. augusztus 9.) 179. sz. 6.

⁸² Hogyan juthat el a magyar nemzet a koronázásig? *Az Újság* 5. (1929. november 21.) 265. sz. 3.

POLITIKAI KÖZÉLETI TEVÉKENYSÉGE

Györgyey László nyugdíjazását követően a magyarországi politikai közéletben talált magának hasznos elfoglaltságot. A Tisza Kálmán kormányát támogató édesapja után,⁸³ az 1918-ban elhunyt miniszterelnök emlékét ápoló Tisza István Társaskör tagja lett, ahol idővel választmányi tisztséget is betöltött.⁸⁴ A beszámolók szerint gyakori résztvevője volt a kör rendezvényeinek, ahol az előkelő közönség soraiban említik a nevét.⁸⁵ Pénzbeli adományával hozzájárult Tisza István szobrának felállításához.⁸⁶ 1926-ban a Tisza-korszak számos reprezentánsával együtt a Bethlen István miniszterelnök támogatására szervezett aláírásgyűjtő akcióban is részt vett.⁸⁷ Politikai közéleti tevékenységébe ugyanakkor a legitimista rendezvények látogatása is beletartozott. Rendszeres vendége volt a trónörökös, Ottó főherceg születésnapja alkalmából szervezett ünnepi eseményeknek.⁸⁸ Emberi jóságára vall, hogy 1929-ben tagja lett a Vörös Kereszt Egyletnek.⁸⁹

BEPILLANTÁS A MAGÁNÉLET REJTTELMEIBE

Györgyey Lászlónak nem volt felesége és gyermekei sem születtek. Ettől függetlenül több hölgygel is szoros kapcsolatot ápolhatott, amit végrendeletének tartalmából gyaníthatunk. 1915-ben az általános örökösének tekintett még élő testvérei mellett milánói barátnőjét, Pietringa Giuseppe-t nevezte meg további örökösének, akire elhalálozása esetén 40.000 korona készpénzt és a hagyományosai által fizetett évi 10.400 korona életjáradékot hagyott.⁹⁰ A végrendelet utólagos kiegészítésében a budapesti Schlatz Elza úrhölgyet is megnevezte, akire további ötezer korona készpénzt hagyott.⁹¹ Ennél meglepőbb, hogy 1933-ban 69 esztendősen örökre fogadta és nevére vette az akkor 31 éves, római katolikus vallású, alsószentiváni születésű Fehér Erzsébetet,⁹² aki 1925-ben arról vált híressé, hogy ő volt az első budapesti női taxisofőr.⁹³ Györgyey László budapesti lakása az Andrássy út 46. szám alatti bérházban volt,⁹⁴ ami eredetileg az 1918-ban elhunyt nővérének, Sváb Gyuláné született Györgyey Irmának a tulajdonában állt, mielőtt

⁸³ Zsidó pénz választási czélokra. *Pesti Hírlap* 6. (1884. május 17.) 136. sz. 5.

⁸⁴ A Tisza István Társaskör közgyűlése. *Az Újság* 11. (1935. február 25.) 47. sz. 7.

⁸⁵ Ravasz László előadása a Tisza István Társaskörben. *Budapesti Hírlap* 45. (1925. december 12.) 281. sz. 5.

⁸⁶ A Tisza-szobor gyűjtésének eddigi eredménye. *Nemzeti Újság* 10. (1928. augusztus 17.) 186. sz. 6.

⁸⁷ A hercegprímás, a régi munkapárt, a nagyipar és a bankvezérek kiáltványa a magyar néphez. *Világ* 17. (1926. március 7.) 47. sz. 2.

⁸⁸ A legelső magyar embert, mint élő valóságot üdvözljük örökös királyunkban. *Nemzeti Újság* 12. (1930. november 21.) 265. sz. 8.

⁸⁹ A Vörös Kereszt Egylet újabb tagjai. *Pesti Hírlap* 51. (1929. április 12.) 82. sz. 10.

⁹⁰ HU BFL VII.192-1915-1228. Rhorer Géza közjegyző iratai.

⁹¹ HU BFL VII.192-1915-1302. Rhorer Géza közjegyző iratai.

⁹² Hungary Civil Registration. Állami anyakönyvek, 1895–1980. Budapest VI. kerület. Születettek, 1901–1902. 406.

⁹³ Itt az első női taxisofőr! *Pesti Napló* 76. (1925. december 10.) 279. sz. 8.; Fehér Erzsébet élettörténetét Mlecsenkov László profi családfakutató dolgozta fel. Lásd: Uő: Pesti mese az első fővárosi taxi sofőről – Györgyei (Fehér) Erzsébet élettörténete. <https://www.facebook.com/groups/405787020056303/search/?q=Gy%C3%B6rgyei>. Hozzáférés: 2023.03.11. 20:10.

⁹⁴ A budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora, 1943.190.

az épületet fivérükre, Györgyey Illésre hagyta.⁹⁵ Az egyedüllétből fakadó időskori magányt a szomszédságában élő családtagok alkalmi látogatása mellett talán a körülötte lévő háziállatokkal való törődés is enyhíthette.⁹⁶ Györgyey László 1944. szeptember 28-án 80 esztendősen cukorbetegség következtében hunyt el Kispesten, a Horthy Miklós út 30. szám alatt.⁹⁷

FELHASZNÁLT FORRÁSOK ÉS SZAKIRODALOM

Levéltári források

MNL OL: A3483-X 5329-219/5. Israelitische Kirche, Kirchengemeinde Dabas, Sterberegister 1850–1885.

MNL OL: A3570-X 5522-423/43. Israelitische Kirche, Kirchengemeinde Pest, Sterberegister 1851–1860.

MNL OL: A3567-X5522-423/28. Israelitische Kirche, Kirchengemeinde Pest, Heiratsregister 1851–1866.

MNL OL: A3559-X5522-423/6. Israelitische Kirche, Kirchengemeinde Pest, Geburtsregister 1863–1864. 89.

Hungary Civil Registration. Állami anyakönyvek, 1895–1980. Budapest VI. kerület. Születettek, 1901–1902.

Hungary Civil Registration. Állami anyakönyvek, 1895–1980. Budapest XIX. kerület. Halottak, 1944–1945.

MNL OL: W216-N 26. Pest-Pilis-Solt vármegye, 1828. évi adóösszeírások.

HU BFL VII. 2.e 01728 1876. Haláleset felvétel.

HU BFL XV.37.c 445-24226. Tulajdoni lap.

HU BFL IV. 1305 0959/1864. Táfler Adolf kérelme.

HU BFL VII. 184. 1885 0617. 1885-ben Weinmann Fülöp közjegyzői iratai.

HU BFL VII.184. 1888 0537. Weinmann Fülöp közjegyző iratai.

HU BFL VII.192-1915-1228. Rhorer Géza közjegyző iratai.

HU BFL VII.192-1915-1302. Rhorer Géza közjegyző iratai.

HU BFL VII.192-1911-0727. Rhorer Géza közjegyző iratai.

⁹⁵ HU BFL VII.192-1911-0727. Rhorer Géza közjegyző iratai.

⁹⁶ Illés nevű bátyjának unokája úgy emlékezett, hogy a házvezetőnője 13 macskát tartott az első emeleti lakásban. Györgyey János szóbeli közlése alapján. Az interjú időpontja: 2021. február 10.

⁹⁷ Hungary Civil Registration. Állami anyakönyvek, 1895–1980. Budapest XIX. kerület. Halottak, 1944–1945. 81.

Sajtóanyag:

A Hon, 1881.

Az Est, 1914., 1915., 1916.

Az Újság, 1916., 1920., 1922., 1929., 1935.

Budapesti Hírlap, 1890., 1925.

Budapesti Közlöny, 1872., 1890., 1893., 1897., 1900., 1906., 1907., 1909., 1911., 1918.

Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára, 1894., 1898., 1909., 1918.

Ellenőr, 1877.

Fővárosi Lapok, 1884.

Hazánk, 1905.

Magyar Compass, 1875.

Magyar Nemzet, 1899., 1906.

Magyarország, 1901., 1908.

Nemzeti Újság, 1928., 1930.

Pester Lloyd-Kalender, 1865.

Pesti Hírlap, 1884., 1888., 1898., 1919., 1929.

Pesti Napló, 1876., 1916., 1925.

Pénzügyi Közlöny, 1905.

Szózat, 1922.

Vasúti és Közlekedési Közlöny, 1873.

Világ, 1915., 1926.

Adatbázisok, lexikonok:

A budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betürendes távbeszélő névsora, 1943.

Adress-Kalender von Pest Ofen und Alt-Ofen, 1871 und 1872., 1878.

Budapesti cím- és lakjegyzék, 1880–1881.

Iskolai értesítők, Budapest - Kegyes Tanítórendiek Főgimnáziuma, 1873.

Iskolai értesítők, Budapest - Evangélikus Gimnázium, 1878., 1880.

Pallas Nagy Lexikona, 7., 11., 14., 15. kötet.

Révai Nagy Lexikona, 12., 15. kötet.

Szóbeli forrásközlők:

Györgyey János szóbeli közlése. Az interjú időpontja: 2021. február 10.

Online források:

<https://www.geni.com/people/Kolomann-Tafler/6000000019045211367>

<https://www.geni.com/people/Adolf-Gy%C3%B6rgyey/6000000019044512909>.

<http://mek.oszk.hu/05500/05565/html/al0166.html>.

<https://www.facebook.com/groups/405787020056303/search/?q=Gy%C3%B6rgyey>

Szakirodalom:

BIHARI JÓZSEF – KUCZA Péter (2014): *Tápiógyörgye Anno. Képes történelem*. Tápiógyörgye, Tápiógyörgye Község Önkormányzata.

BOROVSZKY SAMU (1910): *Magyarország vármegyéi és városai. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye*. Budapest, Országos Monográfia Társaság.

DEUSCH, ENGELBERT (2017): *Die effektiven Konsuln Österreich (-Ungarns) von 1825–1918. Ihre Ausbildung, Arbeitsverhältnisse und Biografien*. Wien, Böhlau Verlag.

GOLUCHOWSKI, AGENOR (1904): *Die K. u. K. Konsular-Akademie von 1754 bis 1904. Festschrift zur Feier des Hundertfünfzigjährigen Bestandes der Akademie und der Eröffnung ihres neuen Gebäudes*. Wien, Verl. des k. u. k. Ministeriums des kaiserlichen und königlichen Hauses und des Äusseren.

HAJDÚ TIBOR (1987): A tisztikar társadalmi helyzetének változásai (1849–1914). *Századok* 30. évf. 4. sz. 74–85.

JOUKOVA, ALEXANDRA (2002): *Dolmetscher- und Sprachausbildung an der Orientalischen bzw. Diplomatischen Akademie in Wien*. Diplomarbeit zur Erlangung des Grades einer Magistra der Philosophie an der Geistes- und Kulturwissenschaftlichen Fakultät der Universität Wien. Studienweig Dolmetschausbildung. Wien.

JÓZSA ISTVÁN (1996): A Györgyey kastély és kastélypark rövid története. In: Bihari József (szerk.): *Györgyeyi Kalendárium*. Tápiógyörgye, Tápiógyörgye Község Önkormányzata, 275–278.

KARÁDY VIKTOR – KOZMA ISTVÁN (2002): *Családnév-változtatás, névpolitika és nemzetiségi erőviszonyok Magyarországon a feudalizmustól a kommunizmusig*. Budapest, Osiris.

KÖVÉR GYÖRGY (2002): A Schosberger-klán. In: Uő: *A felhalmozás íve*. Budapest, Új Mandátum, 47–52.

LUGMAYR, MARIA (1981): *Die Geschichte der k. u. k. Konsularakademie 1898–1918*. Wien.

MOLNÁR PÁL (1972): Válogatott katonai kitérítések. *Hadtörténeti Közlemények* 19. évf. 4. sz. 807–810.

PFUSTERSCHMID-HARDTENSTEIN, HEINRICH (1989): Von der Orientalischen Akademie zur k. u. k. Konsularakademie. Eine Maria-Theresianische Institution und ihre Bedeutung für den auswärtigen Dienst der österreichisch-ungarischen Monarchie. In: Wandruszka, Adam – Urbanitsch, Peter (Hgg.): *Die Habsburgermonarchie 1848–1918*. Teil VI/1: Die Habsburgermonarchie im System der internationalen Beziehungen. Wien, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften. 122–195.

RATHKOLB, OLIVER (2005): *250 Jahre. Von der Orientalischen zur Diplomatischen Akademie in Wien*. Innsbruck, Wien, Studien Verlag.

RUBINEK GYULA (szerk.) (1897): *A magyar korona országainak mezőgazdasági statisztikája II. Gazdacímár*. Budapest, Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal.

SOMOGYI ÉVA (2017): *Magyarok a bécsi hivatalnokvilágban - A közös külügyminisztérium magyar tisztviselői 1867–1914*. Budapest, Bölcsészettudományi Kutatóközpont.

WEISS, VICTOR EDLER VON STARKENFELS (1839): *Die k. k. Orientalische Akademie zu Wien, ihre Gründung, Fortbildung und gegenwärtige Einrichtung*. Wien.